

Hon vågar att komma nära med hjälp av kameran. Nu möter du henne en gång i månaden i NWT:s Helg. Filmaren Sara Broos hittar inspiration i Berlin men hjärtat och livet finns i Fryksdalen.

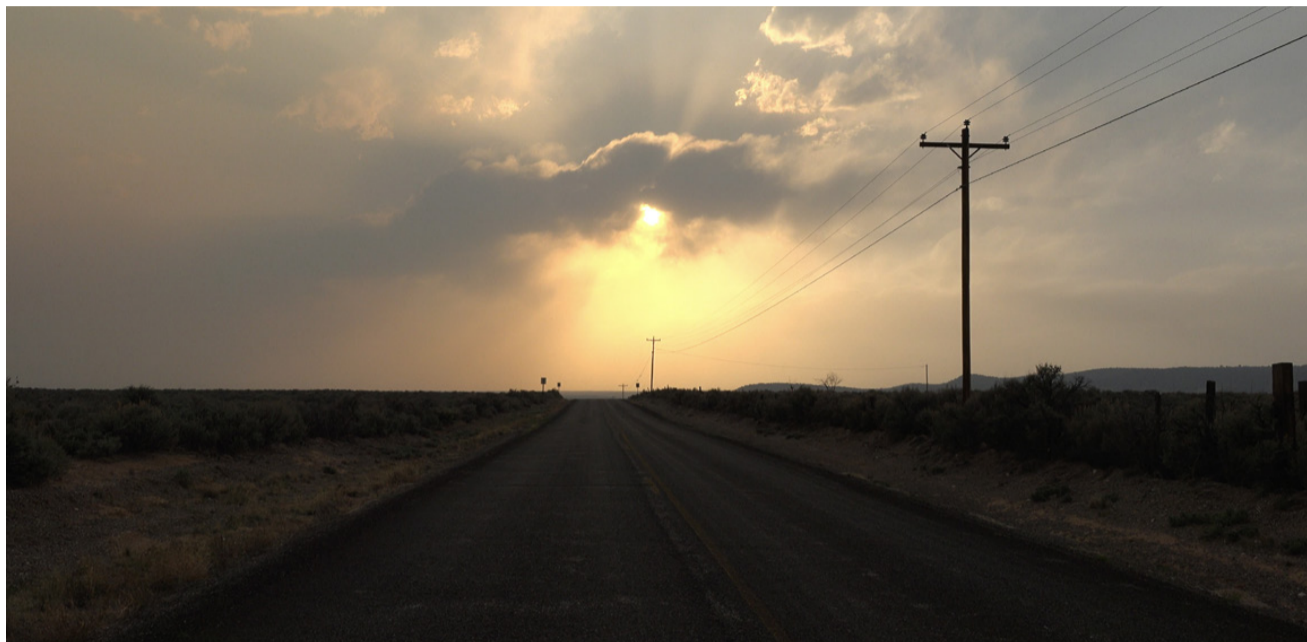
Om berättelser

Jag landar i LA och bor hos filmaren Billie precis intill Venice Beach långa strandpromenad.

Han är konstant på telefon för att pitcha in nya filmprojekt. Om någon ger avslag har han direkt en ny idé på lager. Den perfekta pitchen, som helst ska kunna avhandlas på de cirka 30 sekunder du har på dig om möter stjärnproducenten i en hiss och ska försöka fånga hennes intresse.

Jag hyr en bil och åker vidare ut i öknen till Coachella valley och Palm Springs där jag visar min film på en festival. Här finns mest palmer, pensionerade hollywoodstjärnor, pooler och allmänt rika. Bland de styrande politiker som sitter i Palm Springs City Council är alla medlemmar antingen lesbiska, gay, bisexuella eller ickebinära. Men det är ingen stor grej här och inget som är underlag för en pressrelease eller nyhet, även om det är unikt i USA och förmodligen resten av världen. Nästan alla jag möter älskar film och berättelser. Visningarna är fullsatta och människorna öppna och nyfikna.

Jag lämnar civilisationen och kör österut rakt ut i den kaliforniska vildmarken, över gränsen till Arizona. Himlen är ett vidöppet valv och solnedgången närmar sig. Den breda raka vägen med de gula strecken sträcker ut sig i oändlighet. Långt i horisonten syns bergen. Ökenlandskap med palmer och kaktusar. Tanken är full och i bakluckan en femliters

”Jag lämnar civilisationen och kör österut rakt ut i den kaliforniska vildmarken, över gränsen till Arizona. Himlen är ett vidöppet valv och solnedgången närmar sig. Den breda raka vägen med de gula strecken sträcker ut sig i oändlighet”, skriver Sara Broos.

FOTO: SARA BROOS

vattendunk. Jag tänker på alla filmer jag sett som utspelar sig här och hur verkligheten överträffar allt. Stannar bilen och går rakt ut i landskapet. Känner den varma öken vinden, ser solen sänka sig över bergskammen. Långt där borta sträcker Grand Canyon ut sig, mitt nästa mål.

Efter några timmars körning genom vidder som sakta omvandlas till månlandskap dyker tecken på civilisation upp. Mitt ute i ingenstans ligger en by med enkla plåthus, taggtråd och pitbulls, varningsskyltar, amerikanska flaggor och på avstånd kan man skimra gamla valaffischer med Trump. Här lever människor helt utanför samhället, många mil från närmsta affär. Jag blir nyfiken på vilka det är som bor där, deras berättelser, bakgrund. Men när jag saktar in bilen för att titta närmare ser jag på långt avstånd en kraftig man komma ut och sikta sitt vapen.

I Winslow undrar den unga kvinnliga servitrisen nyfiket var jag kommer ifrån. Jag säger att jag älskar hennes hemstad, som hon själv kallar en håla. Åter frukost ute i solen och ser stora amerikanska bilar passera på den breda avenyn, ofta med en hund som sticker ut huvudet. Här finns inga stora kedjor, bara småbutiker, cowboys och native americans. En svart äldre man dyker upp på andra sidan gatan och börjar plocka upp sin elgitarr. Och när han med samma djupa bluesröst som BB King och med passionerad inlevelse börjar sjunga ”The Thrill is Gone” får jag gåshud över hela kroppen.

Jag går in på ett galleri där ett gäng konstnärer har möte. Flera av dem är Native Americans från Navajostammen (det indiofolk som har det största antalet ättlingar i dagens USA, cirka 250 000). Chester som äger galleriet och själv tillhör navajostammen berättar om navajoindianernas roll under andra världskriget och hur deras ”Code talkers” hjälpte USA vinna kriget. Så undrar de om min historia och om Sverige. De har hört genom media att det är farligt i Sverige. Detta är en fråga jag stöter på gång på gång under min resa. ”Is it really safe in Sweden”. Genom sin president och media har de matats med svartmålning av Sverige som ett land i fritt fall, där välfärden helt raserats och det inte går att känna sig trygg längre.

Så får jag frågan om vilken bild jag har av ”Native americans” och jag tänker på hur jag som liten genom böcker målade upp bilden av indianer som hoande röda indianer med fjädrar på huvudet. Själva ordet ”Indianer” uppstod genom en missuppfattning av Christofer Columbus som när han kom till de karibiska öarna 1492 trodde att han hade nått Ostindien. Han kallade därför invånarna indios, spanska för ”indier”. I USA kallas numer indianer oftast för native americans. Jag tänker på bilder i får av världen. Hur lite vi vet. Hur vi lever i en fiktion baserad på flyktiga bilder och rapporter. Fake news, dolda motiv, propaganda. Och hur resandet och mötena nyanserar våra bilder av världen. Om vi bara står öppna för det. Hur viktigt det är med kvalitetsjournalistik och fördjupning.

Resan fortsätter, överallt berätt-

telser och människor som utslutande är öppna och nyfikna. Tvärbast mellan olika verkligheter. Jag lämnar USA röd över all öppenhet jag mött och den närhet man kan känna till en främling. Ibland bara genom långa personliga samtal, utan ibland bara en blick, en vänlig gest. Men också hur kommunikation och berättelser är det kitt som håller oss samman. Vi behöver inte tänka lika, men vi måste fortsätta vara nyfikna på andras berättelser, och på att tänka om, omvärdera. Precis som den sista amerikanen jag pratade med på flygplatsen i D.C innan jag somnade på planet hem. Daniel, en veteran från Irakkriget. Han berättar om hur han när han åkte till Irak bara ville döda allt och alla. Strida för sitt land och såg Irakierna som obildade barbarer. ”But you now what happened?” Han tar en paus, lägger handen på hjärtat och ser berörd ut. ”I started loving these people”. Hela hans världssyn omvärderades. Hela hans moraliska kompass vändes. Han tog med sin fru, två döttrar och lilla son till Syrien, Afghanistan, började arbeta med välgörenhet och vigde sitt liv åt att hjälpa människor i nöd. Numer bor han och hans familj i Burma. Efter att ha berättat om sig själv vänder han sig till mig och säger ”Now, what’s your story?”

På tåget hem mellan Oslo och Karlstad sitter alla i sina egna världar. Jag är trött och det är skönt med tystnad. Men för ett ögonblick önskar jag att när jag frågar om kvinnan med den stora väskan behöver hjälp åtminstone gett mig en blick eller svarat i stället för att misstänksamt vända sig bort.

Sara Broos

Sara.broos@nwt.se

